

**2010 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO
BANDOMOSIOS UŽDUOTIES
VERTINIMO INSTRUKCIJA
ATSAKYMAI**

Kiekvienas iš 1–30 klausimų vertinamas *1 tašku*.

Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ats.	D	C	C	D	A	A	A	D	A	C
Nr.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ats.	C	C	D	B	A	B	B	A	C	B
Nr.	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Ats.	C	B	B	A	A	D	B	C	B	A

Užduoties II dalies klausimų atsakymuose mokinys teisingą atsakymą **gali suformuluoti savais žodžiais**. Ar atsakymo turinys yra teisingas, sprendžia egzamino užduoties vertintojai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
31	B C A	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyta chronologinė tvarka.
32	Metai – 1914 – 1918 m.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyti karo pradžios arba pabaigos metai. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodyti karo pradžios ir pabaigos metai.
33	Kovos – Nepriklausomybės kovos. Reikšmė – apginta Nepriklausoma Lietuvos valstybė.	2	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
34	Mūšis – Žalgirio. Metai – 1410 m. Raidė C.	3	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. <i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti trys atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
35	Valstybė – Lenkija.	1	Taškas skiriamas, kai teisingai nurodyta valstybė.
36	Galimi atsakymai: Mūšis sustabdė vokiečių riterių agresiją į Lietuvą; Regione pasikeitė jėgų santykis. Įsigalėjo Lenkija ir Lietuva; Žemaitija (iki Vytauto ir Jogailos mirties) buvo pripažinta Lietuvai; Išaugo Lietuvos ir jos valdovo Vytauto autoritetas; Po Žalgirio mūšio ne Ordinas, o Lietuva ėmė atstovauti krikščioniškajai Europai Rytuose; Buvo užkirstas kelias lietuvių tautos naikinimui, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo griovimui; Klaipėdos kraštas liko Ordino valdžioje.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai nurodytas vienas padarinys. 2 taškai skiriami, kai teisingai nurodyti du padariniai.
37	Galimi atsakymai: Atkurti Abiejų Tautų Respubliką (ATR); Išsilaisvinti iš Rusijos imperijos.	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
38	Teisinis statusas – baudžiava (asmeninė priklausomybė).	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
39	Galimi atsakymai: Spaudos draudimas (uždrausta lietuvių raštija lotyniškais rašmenimis); Iš mokyklų ir įstaigų pašalinta lietuvių kalba; Persekiojama Katalikų bažnyčia; Uždrausta visų draugijų veikla; Buvo draudžiama inteligentijai (išskyrus dvasininkus ir gydytojus) įsidarbinti savame krašte; Kraštą užplūdo rusakalbiai stačiatikybę išpažįstantys valdininkai ir kolonistai; Represijomis slopinamas tautinis judėjimas.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.
40	Bolševikai – Rusijos socialdemokratų darbininkų partijos daugumos nariai (Lenino vadovaujamos partijos nariai). Magistras – (Katalikų bažnyčios) riterių ordino viršininkas viduramžiais.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas. 2 taškai skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai
41	Skaičius – 2 Valstybė – Kryžiuočių (Vokiečių) ordinas.	2	Taškas skiriamas, kai teisingai nurodytas skaičius arba valstybės pavadinimas. 2 taškai skiriami, kai teisingai nurodytas skaičius ir valstybės pavadinimas.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
42.	Galimi atsakymai: Lietuvių tautos kova dėl laisvės (Nepriklausomybės); Lietuvos kova su priešais.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
43.	<p>Šaltinis A – Atėnai. Tik šiam miestui būdinga (gali būti pateiktas vienas iš šių atsakymų) – Partenonas, Pniksas, Dioniso teatras, Marmuro turgus.</p> <p>Šaltinis B – Roma. Tik šiam miestui būdinga (gali būti pateiktas vienas iš šių atsakymų) – Koliziejus, Kapitolijus, Panteonas, Augusto mauzoliejus.</p> <p>Šaltinis C – Aleksandrija. Tik šiam miestui būdinga (gali būti pateiktas vienas iš šių atsakymų) – Faro švyturys, Antonijaus rūmai.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas miesto pavadinimas ir teisingai įvardytas tik tam miestui būdingas statinys.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodyti dviejų miestų pavadinimai ir teisingai įvardyti tik tiems miestams būdingi statiniai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodyti trijų miestų pavadinimai ir teisingai įvardyti tik tiems miestams būdingi statiniai.</p>
44.	<p>Šaltinis A – šaltinis E. Pagrindimas – minimas Feidijas (vadovavęs Akropolio atstatymui)/minimas valstybės (Atėnų) klestėjimo laikotarpis.</p> <p>Šaltinis B – šaltinis F. Pagrindimas – minimos su Romos valstybe susijusios sąvokos (pasirinktinai) forumas, gladiatoriai, magistratai, piliečiai/minima istorinė asmenybė Gajus (Grakchas).</p> <p>Šaltinis C – šaltinis D. Pagrindimas – atitinka geografinės padėties aprašymas (tarp jūros ir ežero)/minimas karalius, nes Aleksandrija įkurta karaliaus Aleksandro Makedoniečio įsakymu.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas šaltinis ir teisingai pateiktas pagrindimas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodyti du šaltiniai ir teisingai pateikti du pagrindimai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodyti trys šaltiniai ir teisingai pateikti tris pagrindimai.</p>
45.	<p>Skirtumas – Partenonas skirtas vienai deivei (Atėnei), Panteonas skirtas visiems dievams.</p> <p>Panašumas – abu statiniai buvo religinės paskirties/šventyklos.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
46.	Valstybės vyras – Periklis.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
47.	<p>Politinis – įgyvendintas (tiesioginės) demokratijos valdymas.</p> <p>Kultūrinis Galimi atsakymai: suklestėjo architektūra, teatras, sportas, filosofija, literatūra.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas vienas teisingas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.</p>
48.	<p>Forumas – senovės Romoje svarbiausioji miesto aikštė (politinio, prekybinio ir visuomeninio gyvenimo centras; turgavietė; teismo posėdžių vieta).</p> <p>Magistratai – senovės Romos renkami (aukšto rango) valstybės valdžios pareigūnai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p>
49.	Koliziejus.	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.</p>
50.	<p>Šaltinis – C.</p> <p>Statiniai – Izidės šventykla ir nors vienas iš kitų keturių statinių: Poseidono šventykla, biblioteka, gimnazija, muziejus.</p> <p>Paaiškinimas – vienas statinys, objektas reiškia senovės Rytų (Egipto) tradiciją, kitas kilęs iš graikų pasaulio, reiškia graikų kultūros įtaką.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas šaltinis ir teisingai įvardytas vienas statinys.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytas šaltinis ir teisingai įvardyti du statiniai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytas šaltinis ir teisingai įvardyti du statiniai bei teisingai pateiktas paaiškinimas.</p>
51.	<p>Sąjūdis – Švietimo (Apšvietos). Amžius XVIII a.</p> <p>Atstovas – Š. Monteskjė (Dž. Lokas, Ž. Ž. Ruso, I. Kantas, Volteras, Ž. Meljė, D. Didro, R. Dekartas, F. Bekonas ir kt.)</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai įvardytas intelektualinis sąjūdis ir teisingai nurodytas amžius <i>arba</i> teisingai nurodytas vienas intelektualinio sąjūdžio atstovas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai įvardytas intelektualinis sąjūdis, amžius ir vienas intelektualinio sąjūdžio atstovas.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
52.	<p>Šaltinis B. Valstybė – JAV. Metai – 1787 m.</p> <p>Šaltinis C. Valstybė – Prancūzija. Metai – 1789 m.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai įvardyta viena valstybė ir teisingai nurodyti metai <i>arba</i>, kai teisingai nurodytos abi valstybės <i>arba</i>, kai teisingai nurodyti dokumentų priėmimo metai.</p> <p>2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai įvardytos abi valstybės ir teisingai nurodyti dokumentų priėmimo metai.</p>
53.	<p>Galimi atsakymai:</p> <p>Absolutizmas (absolutinė monarchija) – negali būti valdžia vieno monarcho rankose, valdžią reikia padalinti į įstatymų leidžiamąją, vykdomąją ir teisminę (valdžia ne paveldima, tauta pati renka valdžią).</p> <p>Luominė nelygybė – visi žmonės iš prigimties yra lygūs, niekas neturi teisės jų išnaudoti. Reikia panaikinti luomus ir jų privilegijas (neteisingą mokesčių sistemą).</p> <p>Baudžiava (asmens laisvės nebuvimas) – paleisti valstiečius iš baudžios (panaikinti feodales prievoles, suteikti baudžiauninkui asmens laisvę).</p> <p>Fizinės bausmės – naikinti žiaurūs įstatymus (draudžiama fiziškai engti ir kankinti žmones).</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodyta viena feodalinės visuomenės yda ir teisingai paaiškinta, kaip ją reikia pakeisti <i>arba</i> teisingai nurodytos visos trys ydos.</p> <p>2 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos dvi ydos ir teisingai abi paaiškintos.</p> <p>3 <i>taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodytos trys ydos ir teisingai paaiškintos.</p>
54.	<p>Matoma nelygiateisė luomų padėtis Prancūzijoje prieš revoliuciją. Labiausiai išnaudojamas III luomas. III luomo atstovas neša sunkią valstybės mokesčių našta, kiti du luomai (I ir II) prisideda prie tos naštos padidinimo (bajorams- prievolės, mokesčiai; dvasininkams – bažnytinė dešimtinė, mokestis už religines apeigas).</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai paaiškinta pagrindinė karikatūros mintis.</p>
55.	<p>Abiejuose šaltiniuose pasisakoma prieš luomų nelygybę. Karikatūroje yra smerkiama luominė nelygybė, o šaltinyje C yra skelbiama, kad žmonės gimsta ir lieka laisvi. Žmonių laisvė yra prigimtine ir neatimama, todėl žmonių išnaudojimas ir nelygybė draudžiama.</p>	1	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai paaiškintas požiūrių panašumas.</p>
56.	<p>A – Absolutinė monarchija (absolutizmas, monarchija). B – Respublika.</p> <p>Paaškinimas Šaltinyje A – valdymas priklauso vienam asmeniui, o jo valdžia yra neribota. (Monarchas įdiegė įstatymus, valdžią jam davė Dievas).</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai įvardytos abi valdymo formos <i>arba</i> paašškintas skirtumas.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	Šaltinyje B – valdžia nėra sutelkta vienoje rankose. Ji yra padalinta į tris dalis: įstatymų leidžiamąją, vykdomąją, teisminę. (Visos trys valdžios yra renkamos. Yra renkamas prezidentas).		2 taškai skiriami, kai teisingai įvardytos abi valdymo formos ir teisingai paaiškintas skirtumas.
57.	<p>Skirtumas</p> <p>Šaltinyje A – teigiama, kad karaliaus valdžia yra absoliuti, monarchai yra vadinami Dievais, jie aukščiausias dalykas žemėje, jie niekam neatsakingi už savo veiksmus.</p> <p>Šaltinyje D – valdovas yra pirmas valstybės tarnas, turi atsakyti piliečiams už savo valdymą, jis – „išmintingas valdovas“, nes remiasi švietėjų idėjomis valdydamas valstybę.</p> <p>Panašumas</p> <p>Abu valdovai yra absoliutinės monarchijos (absolutizmo, monarchinio valdymo) atstovai.</p>	2	<p>Taškas skiriamas, kai teisingai paaiškintas valdymo skirtumas arba panašumas.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai paaiškintas valdymo skirtumas ir panašumas.</p>
58.	<p>Galimi atsakymai:</p> <p>1. Žmonės gimsta ir lieka laisvi ir lygiateisiai. Paaiškinimas – visų Lietuvos Respublikos piliečių teisės ir laisvės yra prigimtinės, piliečių laisvė neliečiama, jei jis nenusižengė įstatymams. Visi Lietuvos Respublikos piliečiai gali laisvai vienytis į bendrijas, politines partijas, laisvai kilnotis ir pasirinkti gyvenamą vietą, laisvę pasirinkti religiją, tikėjimą. Nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų visi Lietuvos Respublikos piliečiai yra lygiateisiai.</p> <p>2. Teisė į privatinę nuosavybę. Paaiškinimas Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją nuosavybę saugo įstatymai. Ji neliečiama. Gali būti paimama tik įstatymo nustatyta tvarka visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginama.</p> <p>3. Teisė rinkti valdžią. Paaiškinimas Visi Lietuvos Respublikos piliečiai, sulaukę rinkimų dieną 18 metų, turi rinkimų teisę. Patys piliečiai demokratiniu būdu išrenka savo valdžią: savivaldos institucijas, Seimą, Prezidentą.</p> <p>4. Religijos laisvė. Paaiškinimas Kiekvienam žmogui garantuota minties, tikėjimo ir sąžinės laisvė. Kiekvienas žmogus gali pasirinkti bet kurią religiją arba tikėjimą ir gali privačiai ar viešai ją išpažinti, atlikti religines apeigas, praktikuoti tikėjimą ir jo mokyti.</p>	3	<p>Taškas skiriamas, kai nurodyta ir teisingai paaiškinta viena žmogaus ir piliečio teisė arba teisingai nurodytos trys žmogaus ir piliečio teisės.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai nurodytos dvi teisės ir jos teisingai paaiškintos.</p> <p>3 taškai skiriami, kai teisingai nurodytos trys teisės ir jos teisingai paaiškintos.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<p>5. Nuomonės reiškimo laisvė. Paaiškinimas Žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti. Žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. Piliečiams laiduojama teisė kritikuoti valstybės įstaigų ar pareigūnų darbą, apskųsti jų sprendimus. Draudžiama persekioti už kritiką.</p>		
59	<p>Laikotarpis Lietuva antrosios sovietinės okupacijos metais (sovietinės Lietuvos laikotarpis). Chronologinės ribos 1944/45 – 1990 m. (1940–1990 m.).</p>	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas laikotarpis ir jo chronologinės ribos.
60	<p>Galimi atsakymai: už bandymus iškraipyti sovietinę ideologiją; už nacionalistines pažiūras; už tarybinės tikrovės kritiką; už nepakankamą idėjiškumą; už vengimą spręsti aktualias visuomenines ir socialines-politines problemas.</p>	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodytas atsakymas.
61	<p>Paaiškinimas KGB pirmininkas oficialiai deklaravo, kad bandymai teigti, jog Lietuvoje nėra kūrybos ir demokratijos teisių yra neteisingi ir iškraipantys tikrovę. Sovietinėje Lietuvoje oficialiai buvo nuolat pabrėžiama, kad visos teisės yra garantuotos. Todėl teigti, kad jų nėra, anot to meto valdžios, yra visiškai netiesa. Žmonės, kurie tai bandė neigti, traktavo kaip nesveikus ir nesuprantančius realios tikrovės.</p> <p>Kūrybos laisvė Negalima vienareikšmiškai teigti, kad kūrybos laisvė buvo visiškai suvaržyta. Kurti ir reikštis buvo galima tam tikruose rėmuose. Kūrėjų tarpe ypač išplito ezopinė kalba, kuria buvo pasakoma daug tiesų apie to meto tikrovę. Tai liudija, kad kūrybos laisvės reiškinys buvo dvilypis. Iš vienos pusės kurti lyg ir buvo leidžiama, tačiau kūrybos procesas buvo varžomas ir cenzūruojamas.</p> <p>Demokratinės laisvės Visos demokratinės laisvės oficialiai, t. y. konstitucijoje buvo deklaruojamos. Lietuvos SSR buvo oficialiai deklaruojamos žodžio, spaudos, susirinkimų, mitingų, gatvės eitynių ir demonstracijų laisvės. Tačiau jų funkcionavimas realiame gyvenime buvo visiškai suvaržytas.</p>	3	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai pateiktas vienas atsakymas.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai pateikti du atsakymai.</p> <p><i>3 taškai</i> skiriami, kai teisingai atsakomos visos klausimo sudėtinės dalys.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
62	<p>Reiškinys Informaciniai barjerai.</p> <p>Paiškinimas Informaciniai barjerai neleido kūrybinei inteligentijai susipažinti ne tik su Vakarų pasaulio kultūros pasiekimais, bet net ir varžė priėjimą prie tautiškos kultūros, kuri neatitiko to meto oficialiai deklaruojamų idėjų. Tokia padėtis neleido Lietuvos kūrėjams pilnai atskleisti savo kūrybinių galių. Tai sustabdė laisvą lietuviškos kultūros raidą.</p> <p>Reiškinys Represijos.</p> <p>Paiškinimas Nuolatinė represijų baimė, kad gali būti nubaustas už laisvesnį žodį, neleido kūrėjams pilnai atsiskleisti ir laisvai kurti. Tai lėmė, kad daugelio menininkų kūryboje privalėjo atsirasti sovietinės ideologijos klišių, kurios iškraipė ne tik realią tikrovę, bet ir žalojo meno kūrinį. Smulkmeniška cenzūra bei nuolatinė kontrolė galutinai palaužė dalies inteligentų kūrybinę valią.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas vienas reiškiny ir jis teisingai paaškinimas <i>arba</i> teisingai nurodomi du reiškiniai.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai nurodomi du reiškiniai ir jie teisingai paaškinami.</p>
63	<p>Ekonominis Galimi atsakymai: kolektyvizacija; vyko ne visada ekonomiškai tikslinga industrializacija; privачios nuosavybės uždraudimas; planinė ekonomika; Sovietų Sąjunga varžė ekonominį savarankiškumą; nuolatinis pirmojo būtinumo prekių trūkumas (deficitas).</p> <p>Paiškinimas Visi šie reiškiniai iškreipė natūralią Lietuvos ekonominę raidą, sugriovė ilgai kurtą tradicinį žemės ūkį, pramonę visiškai pajungė Sovietų Sąjungos reikmėms, buvo ignoruojama Lietuvos reikmės ir tradicijos. Tai sukėlė neigiamus socialinius padarinius, kuriuos visuomenė jaučia ir šiandieninėje Lietuvoje.</p> <p>Socialinis Galimi atsakymai: rusinimo politika; dvigubų standartų ir dvigubos moralės įsigalėjimas viešajame gyvenime; represijos ir kitaip mažančių persekiojimas; tikiybos laisvės suvaržymas; socialinių negerovių įsigalėjimas: vogimas, girtuoklystė, tinginystė, iniciatyvumo stoka, vergiškas pataikavimas valdžiai;</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas ekonominis arba socialinis pavyzdys ir jis teisingai paaškinamas arba teisingai nurodomi du pavyzdžiai.</p> <p>2 taškai skiriami, kai teisingai nurodomi ekonominis ir socialinis pavyzdys ir jie teisingai paaškinami.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
	<p>Paiškinimas Visi šie reiškiniai neigiamai paveikė Lietuvos visuomenės raidą įvairiais aspektais. Galima teigti, kad iškreipė visuomenės susivokimą ir sužalojo ilgai puoselėtas tradicines vertybes. Didelė dalis visuomenės morališkai ir dvasiškai degradavo. Be to, dalinai buvo pakirstas tikėjimas permąnų galimybėmis. Visuomenėje įsigalėjo konformizmas ir baimės atmosfera.</p>		
64	<p>Įvykis – Romo Kalantos susideginimas. Priežastis – Protestas prieš Sovietų Sąjungos valdžią Lietuvoje ir esamą santvarką. Protesto aktas, kurį geriausiai išreiškia R. Kalantos žodžiai pasakyti prieš apsipilant benzinu: „Laisvę Lietuvai!“. Pasekmės Po Kalantos susideginimo Kaune prasidėjo kelias dienas trukę neramumai ir antisovietinės demonstracijos. Jaunimas, reikšdamas protestą, vartė suolus, spardė šiukšlių dėžes ir net bandė statyti barikadas. Vyko susidūrimai su milicija. Jaunuoliai mėtė akmenis, plytgalius ir kitus daiktus į milicijos pareigūnus. Buvo išdaužtos kelių parduotuvių virtinos. Daug dalyvių buvo suimta, patraukta administracinė atsakomybė, keliems iškeltos baudžiamosios bylos. Už dalyvavimą Kauno demonstracijose dalis dalyvių buvo nubausti laisvės atėmimu. Studentai, dalyvavę šiuose įvykiuose, buvo pašalinti iš aukštųjų mokyklų.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas įvykis ir priežastis <i>arba</i> teisingai aprašytos įvykio pasekmės.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodomas įvykis ir priežastis bei teisingai aprašomos įvykio pasekmės.</p>
65	<p>Valdžios aiškinimas R. Kalanta buvo oficialiai pripažintas psichikos ligoniu. Įvykių dalyviai buvo teisiami ne politiniu pagrindu, o tiesiog už viešosios tvarkos pažeidimus ir chuliganišką elgesį, trikdžiusį miesto ramybę ir gyventojų rimtį. Teismo metu buvo nuolat pabrėžiama, kad šie asmenys yra žemo išsilavinimo, linkę į alkoholizmą, kai kurie jau teisti, neturi aukštų siekių ir negalvoja apie gyvenimo prasmę.</p> <p>Paiškinimas Nors sovietinė valdžia ir numanė tikrąsias R. Kalantos poelgio priežastis, tačiau negalėjo leisti, kad apie tai sužinotų visuomenė. Todėl visais įmanomais būdais slėpė šio įvykio tikrąsias priežastis. Visuomenė neturėjo suprasti, kad sovietinės Lietuvos santvarka yra daug nepatenkintų žmonių. Bandyta įteigti, kad R. Kalanta buvo psichikos ligonis, o jaunuomenės neramumai yra tik įžūlūs chuliganiški išpuoliai.</p>	2	<p><i>Taškas</i> skiriamas, kai teisingai nurodomas Lietuvos valdžios šio įvykio aiškinimas <i>arba</i> teisingai paaiškinama, kodėl buvo laikomasi tokios pozicijos.</p> <p><i>2 taškai</i> skiriami, kai teisingai nurodomas Lietuvos valdžios šio įvykio aiškinimas ir teisingai paaiškinama, kodėl buvo laikomasi tokios pozicijos.</p>

Kl. Nr.	Atsakymai	Taškai	Pastabos
66	<p>Judėjimas – disidentinis judėjimas.</p> <p>Pavydžiai ir jų apibūdinimas Galimi atsakymai: Lietuvos Katalikų bažnyčios kronika – išsamiausias dokumentų bei faktų apie sovietų valdžios persekioją Bažnyčią rinkinys. Tai vienintelis leidinys, kuris išliko nesunaikintas iki pat sovietinės okupacijos pabaigos ir tapęs gyvu lietuviškojo disidentinio judėjimo istorijos paminklu.</p> <p>Lietuvos Helsinkio grupė skelbė, kad viešomis ir legaliomis priemonėmis stebės žmogaus teisių būklę ir nuolat informuos tarptautines organizacija apie laisvės suvaržymus Lietuvoje.</p> <p>Lietuvos laisvės lyga Antano Terlecko ir jo bendraminčių įkurta tuo metu vienintelė rimtai veikusi pogrindžio organizacija. Ji atvirai ir nedviprasmiškai pasisakė, jog taikiomis priemonėmis sieks atkurti Lietuvos nepriklausomybę.</p> <p>Kova dėl religijos laisvės ir katalikiškos spaudos suvaržymo. 1972 m. į L. Brežnevą ir JTO kreipėsi apie 17 tūkst. Lietuvos tikinčiųjų. Buvo įsteigta slapta kunigų seminarija, įsteigtas tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetas.</p> <p>Įvairios pogrindinės spaudos leidimas. Be „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ įvairiais laikotarpiais ėjo: „Aušra“, „Alma Mater“, „Pastogė“, „Perspektyvos“, „Rūpintojėlis“, „Laisvės šauklys“, „Vytis“.</p> <p>Įvertinimas Nors disidentinis judėjimas didesnio poveikio komunistiniam režimui neturėjo, jis rodė, kad ne visiems žmonėms sovietinis režimas yra priimtinas. Disidentai informuodavo pasaulį apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje. Be to, šis judėjimas darė netiesioginį poveikį visuomenės savivokai ir rodė, kad Lietuva nesusitaikė su nepriklausomybės praradimu.</p>	4	<p>Atsakant į klausimą reikia atsakyti į šias jo dalis: įvardyti judėjimą, nurodyti veiklos pavyzdį, jį apibūdinti ir įvertinti šio judėjimo reikšmę.</p> <p>Už kiekvieną teisingai atsakytą šio klausimo dalį skiriama po <i>1 tašką</i>.</p>